

NS wandeling Boven Merwede

In de loop van de jaren zijn er NS-wandeltochten bijgekomen, maar ook (geruisloos) verdwenen. Een regelmaat die niet altijd afgedwongen werd door de asfaltering van het landschap. De afgedankte wandelingen zijn vaak nog prima te lopen. Ze hebben dan ook een plek gevonden op Wandelzoekpagina.

De routebeschrijving is niet altijd meer kloppend: de markering wordt niet meer onderhouden en herkenbare punten zijn wellicht verdwenen. Ook de informatie over bus en trein, openingstijden van horeca en adressen van organisaties kloppen wellicht niet meer. De beschrijving is namelijk letterlijk overgenomen.

Wandelzoekpagina, Wandelnet noch NS zijn verantwoordelijk voor de juistheid van de routebeschrijving.

Veel wandelplezier.

Inleiding

De Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandeltochten van station naar station samengesteld. Deze NS Wandeltochten volgen een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). De wandeling Boven-Merwede maakt gebruik van het Pelgrimspad I (LAW7-1, 200 km van Amsterdam naar Den Bosch v.v.; SLAW). U wandelt van station Gorinchem naar station Hardinxveld-Giessendam. De route is 12 km lang. Liefhebbers kunnen vooraf en op eigen gelegenheid een bezoek brengen aan de historische binnenstad van Gorinchem. Vanaf station Gorinchem loopt u eerst over een grasdijk langs het kanaal van Steenenhoek. Over graspaden slingert de route door het natuureservaat Avelingen met z'n grienden, hooi- en rietlanden en komt pal langs de Boven-Merwede. Een onverharde Tiendweg voert u vervolgens dwars door de polder en langs het riviertje de Wijde Giessen bereikt u station Hardinxveld-Giessendam.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. Deze stukjes worden met wit-rode blokjes aangegeven. Tussen de routebeschrijving door leest u achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, natuur en landschap. Deze informatie is cursief gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers in de tekst vindt u terug op het kaartje.

Markering van de route

U volgt de wit-rode markeringen van het Pelgrimspad. De tekens treft u aan op verkeersborden, hekwerken, paaltjes en soms op bomen. Er is met name op die punten gemarkeerd waar twijfel over de juiste route zou kunnen ontstaan: bij of vlak na splitsingen of kruisingen. Waar routebeschrijving en markering niet overeenkomen, blijft u zoveel mogelijk de markering volgen. Tussentijdse veranderingen in het terrein worden op deze manier ondervangen. De markering is op de volgende wijze aangebracht:

De route

Verkeerde richting

Er volgt een richtingsverandering

De markering van de route wordt onderhouden door vrijwilligers van de Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden.

Horeca onderweg

In Gorinchem is de stationsrestaurant van maandag tot en met zaterdag de hele dag geopend. In het centrum van Gorinchem zijn diverse mogelijkheden. Halverwege de route is er krap een kilometer van de route af een café aan de rivierdijk. Bij station Hardinxveld-Giessendam zijn weer een café en een snackbar, maar op zondag gesloten. Het is dus aan te bevelen om zelf eten en drinken mee te nemen.

Treinreis terug

Volgens de dienstregeling 1997/1998 vertrekken vanaf station Hardinxveld-Giessendam dagelijks treinen richting Geldermalsen en Dordrecht. Naar Geldermalsen om '06 (niet op zondag) en '37 en richting Dordrecht om '26 (niet op zondag) en '56. Bel voor nadere inlichtingen OV Reisinformatie: 0900-9292 (75 cent per minuut).

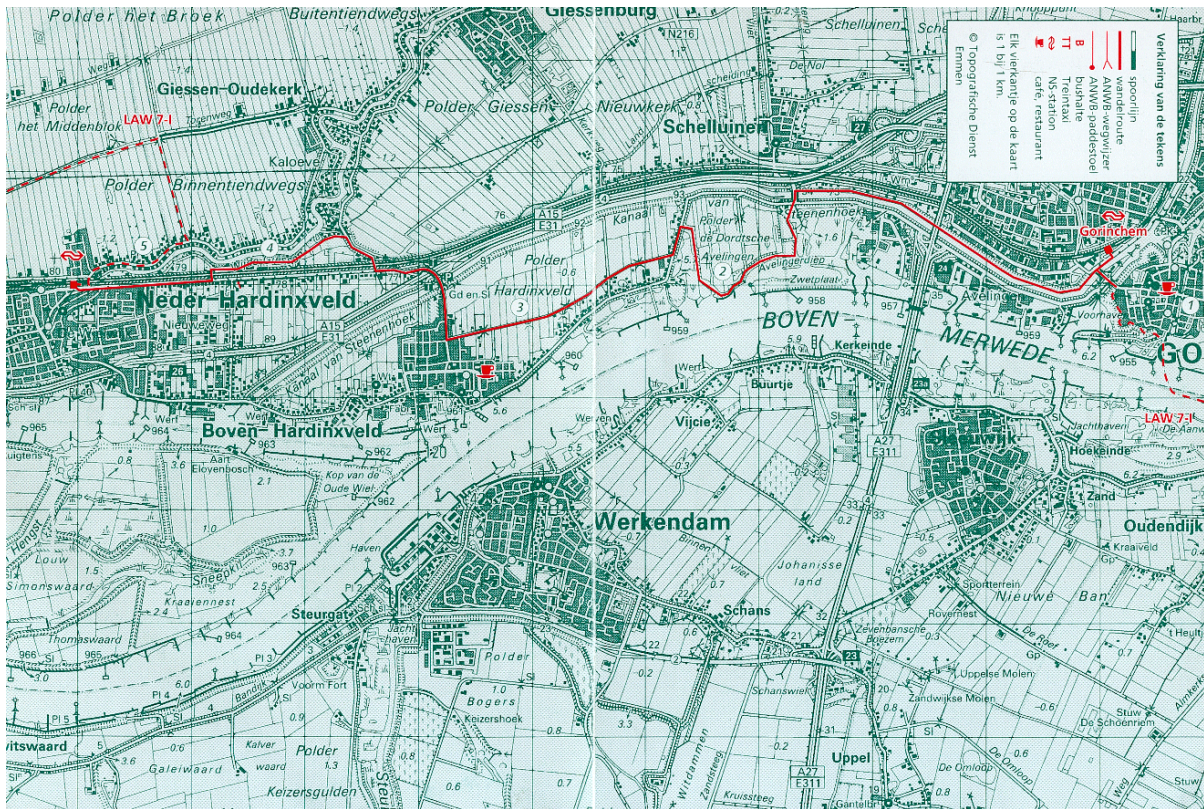
Beschrijving van de wandeltocht

Bij het verlaten van het station gaat u rechtsaf langs het busstation en een aantal hoge gebouwen. Bij een zebrapad steekt u over en vervolgt uw weg in de richting van een rotonde. Op de rotonde rechtdoor.

(1) Als U de stad Gorinchem wilt bezoeken, gaat u op de rotonde linksaf. Twee bruggen passeren en de stad inlopen, Westwagenstraat. Bij een handwijzer rechtsaf, Kruisstraat. Voor de kerktoren linksaf, Achter de Kerk, die overgaat in de Grote Markt. Het grote gebouw is het VVV-kantoor annex museum. De VVV is geopend van maandag tot vrijdag van 9.00-17.00 uur en op zaterdag van 9.00-14.00 uur. Door middel van pijlen in het wegdek zijn twee routes uitgezet: een stadsroute (witte pijlen) en een vestingroute (gele pijlen). De wandelroutes tonen de ontwikkelingen van een dorp van vissers en kooplieden tot een welvarende middeleeuwse stad, die aan het einde van de zestiende eeuw uitmondt in een vesting volgens het Oudnederlandse stelsel.

Na 25 meter, voor gebouw Trias, rechtdoor, een klinkerweg in, later halfverhard. Wanneer deze weg naar rechts buigt, gaat u rechtdoor een grasdijk op, passeert een hek en loopt nu pal langs het Kanaal van Steenenhoek. U gaat onder een autosnelweg door en komt na 2 kilometer uit bij de Schelluinse brug. Hier linksaf het Kanaal over. Na 50 meter bij Y-373

rechtsaf, het fietspad aan de overzijde. Weer 50 meter verder linksaf een trapje af en rechtdoor het natuureservaat Avelingen betreden.

(2) Natuureservaat de Avelingen is een klein stukje Biesbosch aan de Merwede. De Avelingen zijn ontstaan, toen na een grote dijkdoorbraak in 1595 de rivierdijk landinwaarts werd verplaatst om de rivier meer ruimte te geven. Het is een buitendijks gebied langs de Merwede met dijkbermen, hoilandern, rietlanden, grienden en open water. De graslanden zijn rijk aan bloemen en weidevogels. De grienden die dit gebied vroeger vrijwel geheel bedekten, maken nu minder dan de helft van het reservaat uit. Veel grienden zijn nu doorgeschoten en bieden als verwilderde wilgenbossen onderdak aan bijvoorbeeld de buizerd en reiger.

Na 300 meter stomp naar rechts een weiland oversteken tot bij de Boven-Merwede. Hier rechts aanhouden, een breed graspad langs de rivier. Na 250 meter komt er van rechts een halfverharde weg bij. U passeert twee picknickbanken en komt uit bij een klaphek. Dit klaphek passeren en uw weg stomp naar rechts over een grasdijkje vervolgen. U houdt steeds een sloot aan uw linkerhand. Later loopt de dijk tussen twee sloten in. U passeert weer een klaphekje. Hierna maakt de dijk een links-rechtse slinger en komt na een bocht naar links, via een derde klaphekje, uit op een dijk. Hier gaat u linksaf en volgt het fietspad onder aan de dijk. Na 150 meter via een taludweg de dijk oplopen en oversteken. Bij de brievenbus van nummer 22 twee trappen aflopen en rechtdoor een halfverharde Tiendweg volgen. Na 600 meter kruist u een asfaltweg en na ruim een kilometer passeert u het bord 'Boven-Hardinxveld'. Hier gaat de weg over in een asfaltweg en kunt u gebruik maken van het voetpad aan de linkerzijde.

(3) In Zuid-Holland zijn de tiendwegen nog in grote getale te vinden. Jammer genoeg voor een belangrijk deel inmiddels geasfalteerd, maar de onverharde tiendwegen die resten, dienen gekoesterd te worden. Het is niet altijd duidelijk wat nu de oorsprong van deze tiendwegen is geweest. Vaak wordt beweerd dat ze dienden voor het vervoer van het verplichte tiende deel van de landopbrengst naar de landsheer. Maar evengoed hadden ze regelmatig een functie als kwelkade om het kwelwater tegen te gaan dat onder de rivierdijken (in dit geval van de Merwede) doorkwam en in het achterliggende land voor overlast zorgde.

Aan het einde rechtsaf, Koningin Wilhelminalaan. Na 300 meter verlaat u de bebouwde kom van Boven-Hardinxveld en vervolgt het voetpad aan de linkerkant van de weg. Via de Huibjesbrug steekt u het Kanaal van Steenenhoek weer over en kort daarna de A15. U blijft het voetpad volgen tot aan een spoorwegovergang. Hier rechtsaf, richting Giessenburg, Neerpolderseweg. Waar de brede sloot aan uw rechterhand ophoudt linksaf, een grindpad langs huisnummer 112.

(4) Te midden van rechte sloten en weteringen valt een voormalig veenstroompje als de Giessen op door zijn natuurlijke, kronkelige verloop. Het stamt uit de periode dat de Alblasserwaard nog één groot veenmoeras was. De kavels van de boerderijen liggen min of meer dwars op de stroom, waaraan je kunt zien dat de Giessen fungeerde als ontginningsbasis.

U passeert een klaphek en volgt een grasdijk door een volkstuingebied. Na 800 meter komt u via een tweede klaphek uit op een weilandje. Dit recht oversteken; 200 meter verder over een hek klimmen en rechtdoor, een voetpad achter een aantal woonhuizen. Bij een coniferenhaag maakt dit pad een bocht naar links en komt uit op een asfaltweg waar u rechtsaf gaat. Na 200 meter linksaf een spoorweg en de weg die daar parallel aan loopt oversteken en rechtsaf het voetpad aan de overzijde volgen. Na 1 kilometer bereikt u station Hardinxveld-Giessendam.

(5) Langs het riviertje de Giessen is een mooie boerderij museum 'De Koperen Knop' gevestigd. Dit streekmuseum geeft een goed beeld van het dagelijkse leven en het boerenbedrijf van vroeger in de Alblasserwaard. Achter het museum bevindt zich een tuin, waar diverse kleinschalige elementen van de natuurlijke historie van de Alblasserwaard te zien zijn. Indien u het museum wilt bezoeken, gaat u vóór het station rechtsaf het spoor over en houdt direct daarna rechts aan, Binnendams. Na 500 meter vindt u het museum aan de linkerkant van de weg op nummer 6 (open dinsdag tot en met zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur; tel. (0184) 611366).

Stichting LAW

Op deze wandeling heeft u kennis gemaakt met een stukje Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). In ons land zijn circa 35 LAW's, in lengte variërend van 80 tot 400 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door de Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden. Binnen deze stichting werken acht organisaties samen. Wilt u meer informatie over

LAW's of heeft u opmerkingen over deze wandeltocht, schrijft u dan naar: Stichting LAW, Postbus 846, 3800 AV Amersfoort

NS Wandeltochten

De serie NS Wandeltochten bestaat uit zo'n 50 wandelingen verspreid over heel Nederland, waaronder een aantal tweedaagse wandeltochten. De onderstaande lijst geeft u een indruk van de mogelijkheden in zuidwest Nederland, wijzigingen voorbehouden. Meer informatie over deze en andere wandelingen vindt u in Er-op-Uit!, te verkrijgen aan het NS-loket.

eendaagse tochten	beginstation	lengte
Vlietlanden	Delft-Zuid	15 km
Linge	Leerdam	16 km
Kaapduinen	Vlissingen	12/18 km
Hollandse Kade	Woerden	17 km
Meijendel	Den Haag CS	12 km
Wiericke	Bodegraven	14/18 km
Grienden Oude Maas	Barendrecht	16 km
Markiezaat	Bergen op Zoom	14/16 km
Tiendweg	Gouda	14 km
tweedaagse tochten	beginstation	lengte
Graaf van Buren	Tiel	21 + 9/14 km

Uitgave: 1998